

Asia: VN/7502/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi YVA-lain ja SOVA-lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta ja luonnoksesta esitykseksi SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

SOVA-lain 4 §:ään esitettyjen muutosten myötä SOVA-arviointien määrä lisääntyy tapauskohtaisen tarkastelun kautta, kun soveltamisalaan kuuluisivat myös eräät ministeriöiden ja valtioneuvoston asetukset. Vaikka SOVAn tarpeellisuuden arvioisi asetusta valmisteleva ministeriö, lisääntyisi ELY-keskusten työmäärä. Työmäärän lisääntymisestä tai SOVA-arvioinnin piiriin tulevista asetuksista ja niiden määrästä ei ole esitetty tarkempaa arviota, mikä vaikeuttaa asetusmuutoksen kokonaisvaikutuksen arviointia. ELY-keskusten nykyisen kuormituksen ja työmäärän sekä niukkojen resurssien näkökulmasta muutos edellyttää tarkempaa vaikutusten arviointia ja hallintaa sekä pysyvien resurssien lisäämistä SOVA- ja YVA-tehtäviin, jotta lisätyöstä selviydytään.

Uudenmaan ELY-keskuksen heikon henkilöresurssitilanteen vuoksi työmäärän lisääntymisen ennakointi on tärkeä tehdä asetusmuutoksen yhteydessä pohjautuen riittäviin selvityksiin. Lisäksi tulee laatia kriteerit ja ohjeistus, joiden pohjalta säädösten SOVA-tarvetta arvioitaisiin.

Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että uudistuksen yhteydessä tarkastellaan myös SOVA-menettelyjen vireille tuloa sekä arviointien laatua ja vaikuttavuutta. Vaikutusten arviointimenettelyn tulisi aidosti kytkeytyä suunnitelmien ja ohjelmien valmisteluun ja myös vaikuttaa siihen. Sama koskee säädösvalmistelua. Jos SOVA-menettelyllä ei ole vaikuttavuutta, on tehty työ turhaa. Parhaimmillaan vaikutusten arviointi voi parantaa säädösvalmistelun laatua, jos SOVassa tunnistetaan valmisteltavan asian todelliset ympäristövaikutukset ja myös tarpeet mahdollisiin muutoksiin niiden vähentämiseksi. Toimeenpanon osalta olisi tärkeää, että mahdolliset SOVA-lausuntopyynnot tulisivat jatkossa realistisessa aikataulussa ja selkeästi SOVA-lain mukaiseksi lausuntopyynnöksi muotoiltuna. Tähän liittyen sekä tiedottaminen että SOVA-velvollisten tahojen kouluttaminen lain toimeenpanoon käytännön tasolla olisivat tarpeen.

Uudenmaan ELY-keskus pitää hyvänä asiana siirtää operatiiviset kansainväliset viranomaistehtävät taholle, jolla on monipuolinen käytännön asiantuntemus ja kansainvälinen osaaminen. ELY-keskus esittää kuitenkin huolensa riittävien resurssien turvaamisesta SYKelle näihin tehtäviin. ELY-keskus pitää myös tärkeänä, että SYKEN monipuolinen asiantuntemus on rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista vastaavan käytettävissä, kuten hallituksen esityksessä on todettu. Matalan kynnyksen vuorovaikutus ELY-keskusten kanssa on myös tärkeää.

Vanhojen asiakirjojen julkaisemista koskeva uusi pykälä 38 a § on erittäin tarpeellinen ja tervetullut. Vanhojen YVA-menettelyiden asiakirjojen julkinen saatavuus on keskeistä YVA-menettelyn periaatteiden kannalta. Uusi pykälä selkeyttää henkilötietojen käsittelyä niiden osalta ja mahdollistaa aineistojen saatavuuden.

Pääkkönen Satu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Engström Annukka
Uudenmaan ELY